

UNDIR FÝRA EYGUM

Hvør er tín yndisbók?

– Í lútuni lesa eg eina sera áhugaverða bók um Lars Emil Johansen og grønlendskan politikk, strembanina at fáa heimastýrið og sjálvstýrisskipanina. Bókin hevur heitið Den Utæmmelige og er Niels Ole Qvist rithøvundur.

Hvat land ynskir tú at vitja?

– Eg havi ferðast nokk. Eg havi verið í nógvum londum í Evropa, og havi einki serligt ynski at vitja nakað nýtt land.

KENDA RØDDIN HAVT SÍN SÍÐSTA ARBEIÐSDAG

– Eg veit heldur ikki, um eg kundi brúkst nakra aðrastaðni. Eg havi hvørt fall aldrin av álvara hugsa um at arbeitt nakra aðrastaðni enn í útvarpinum. Tað sigur kendi útvarpsmaðurin Jógvan Arge, sum fríggjadagin hevði sín síðsta arbeiddag í Kringvarpinum

Hallur av Rana

hallur@socialurin.fo

Neyvan munnu tað vera nógvir føroyingar, ið hava verið á fyrstu røð til eins nógvir søguligar hendingar sum útvarpsmaðurin Jógvan Arge. Við síni eyðkendu rødd hevur hann verið fastur gestur í føroyskum heimum í eitt mannaminni, har hann hevur beinleiðis útvarpað frá nógvu av størstu hendingunum í menningini av modernaða føroyska samfelagnum.

Alt hevur tó sín enda, og fríggjadagurin var seinasti arbeiddagurin hjá Jógvani Arge, ið hevur starvast sum útvarpsmaður í samfull 47 ár.

Hóast starvstíðin byrjaði í 1970, so var tað ikki eitt ókent arbeiddspláss, ið Jógvan Arge kom til. Pápin, Niels Juel Arge, var í nógv ár stjóri í táverandi Útvarp Føroya, og átti hann ein stóran leiklut í, at sonurin fekk áhuga fyri journalistiska yrkinum.

– Eg kom nógv í útvarpið sum hálvvaksin, og slapp at hjálpa til við ymiskum. Mær dámdi tað væl, og eg helt tað

vera eitt spennandi arbeiði. So tá eg var vorðin student í 1966, fór eg niður 1. januar 1967 í læru hjá Ritzau tíðindastovuni í Keypmannahavn. Tað var óivað alt ávirkað av tí tilknýtinum, ið eg hevði til útvarpið sum barn og hálvvaksin, sigur Jógvan Arge.

Uppsgadur

Fríggjadagin takkaði Jógvan Arge fyri seg eftir 47 ár í starvi í Útvarpinum, men yrkisleiðin kundi havt verið munandi styttri. Fyri tíggu árum síðan bleiv kendi útvarpsmaðurin nevnliga uppsagdur av táverandi stjóra.

– Í 2007 fór eg frá sum deildarleiðari, tá táverandi stjórin segði allar deildarleiðarar úr starvi. Eg søkti ikki starvið av nýggjum, men gjørdi eina avtalu um, at eg skuldi halda fram við at gera mínar sendingar. Men so kom eitt spariumfar, og eg bleiv sparkaður út, sigur Jógvan Arge.

Veteranurin í útvarpinum dylur ikki fyri, at tað kendist tungt at verða uppsagdur eftir at hava starvast har í so mong ár.

– Tað var ikki hugnaligt, og kom eitt sindur illa við. Eg var um 60 ára gamal, hvat skuldi eg finna uppá, spyr Jógvan Arge.

Jógvan Arge fekk hálvt ára uppsagnartíð, men dagin áðrenn hon gekk út, komu boð um, at Mentamálaráðið ikki góðkendi uppsøgnina. Sostatt slapp Jógvan Arge aftur til arbeiðis á stovninum, ið hann hevði hjálpt at bygt upp.

– Tað var lægið at koma aftur til arbeiðis, men eg var væl móttikin, og havi trívist væl síðan, sigur Jógvan Arge.

Umfatandi broytingar

Tá Jógvan Arge hevði sín fyrsta starvsdag í Útvarp Føroya helt stovnurin til á Bryggjubakka har umleið átta fólk vóru í starvi. Tað var sostatt munandi øðrvísi umstøður at framleiða útvarp enn tað, ið vit kenna til í dag. Um hetta mundi var senditíðin eisini munandi meira avmarkað.

– Vit sendu ein tíma um morgunin, ein tíma á middegi og ein til tveir tímar um kvøldið, og nærum alt snúði

seg um at framleiða tíðindi. Tað var tað, ið vit megnaðu vit tí manning, ið vit høvdu tá.

Arbeitt varð við at víðka um virksemlu og hólsviðurskiftini við millum annað inntøkunum frá V4, og við góðari undirtøku frá føroyingum kundi Útvarp Føroya nøkur ár seinni flyta í nýggj hølir í Sortudíki.

– Í 1981 fluttu vit úr Bryggjubakka í spildurnýtt hús í Sortudíki. Vit vóru ikki nógv fleiri enn fimtan starvsfólk, so tað var ikki meira enn so, at vit sóust aftur har uppi. Endamálið var alla tíðina at gera eina betri skrá, so tá blivu eisini fleiri fólk sett í starv, og hevði tað við sær, at vit kundu senda meginpartin av degnum tá í fýrsunum, minnst Jógvan Arge aftur á.

Út um landoddarnar

Eitt sum bleiv gjørt meira burtúr eftir, at Jógvan Arge kom í starv, var at senda journalistar út um landoddarnar at siga frá viðurskiftum, ið høvdu áhuga fyri føroyingar. Journalist-

ar blivu regluliga sendir til aðalfundirnar hjá Norðurlandaráðnum, og tá føroyingar skuldu taka støðu til viðurskifti við EF, varð ungi útvarpsmaðurin sendur at fylgja gongdini.

– Síðst í sjevtiárunum var tað tann stóri politiski spurningurin í Føroyum. Tá Danmark søkti limaskap, skuldu føroyingar kanna hvørjar treytir vóru fyrir føroyskum limaskapi. Tað bleiv viðgjørt í Føroyum, Brüssel og Keypmannahavn, sigur Jógvan Arge.

Fyri eitt føroyskt útvarp varð met, at tað var týðningarmikið at vera til staðar til hesar samráðingarnar, og soleiðis bar til, at Jógvan Arge í sjevtiárunum var fleiri ferðir í Brüssel.

– Eg var einar fýra, fimm ferðir í Brüssel í 1971 meðan samráðingarnar vóru. Tað var mikið spennandi, og fólk lógu við oyrunum til útvarpið og lurtaðu eftir hvat úrsletið bleiv av samráðingunum. Tað endaði fyrbils við, at vit í 1971 fingumhugsunartíð, men innan tvey ár samtykti lögtingið,

eftir uppskoti frá landsstýrinum, at verða verandi uttanfyri EF.

Verður at hoyra aftur

Hóast Jógvan Arge nú er farin úr føstum starvi, so merkir tað ikki, at hansara rødd tagnar í útvarpinum. Hann hevur nevnliga gjørt eina avtalu við Kringvarpið um at halda fram við Meg minnst sendingunum.

– Tað dámar mær væl, tí tað kann tykjast ógvusligt at gevast frá degi til dags. So nú royni eg hetta í eitt ár, har eg ikki skal mæta til arbeiðis hvønn morgun, men fáa lön fyri tær sendingar, ið eg framleiði.

47 ár er long tíð á einum arbeiddsplássi, men spurdur um hann ikki angrar, at hann aldrin royndi nakað annað, er Jógvan Arge skjótur at svara.

– Nei, tað haldi eg ikki. Eg veit heldur ikki, um eg kundi brúkst nakra aðrastaðni. Eg havi hvørt fall aldrin av álvara hugsa um at arbeitt nakra aðrastaðni enn í útvarpinum.